

91

Besluit van 16 maart 1988 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 (verruiming van de vrijstelling voor samenwerkingsverbanden)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Financiën van 15 januari 1988, 088-97, Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken, Directie Wetgeving Verbruiksbelastingen;

Gelet op de artikelen 11, eerste lid, onderdeel u, en 50, achtste lid, van de Wet op de omzetbelasting 1968 (Stb. 329);

De Raad van State gehoord (advies van 15 februari 1988, nr. W06.88.0018);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Financiën van 11 maart 1988, nr. 088-474, Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken, Directie Wetgeving Verbruiksbelastingen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

In het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 (Stb. 423)¹ worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A. In de **aanhef** wordt «50, vijfde en zevende lid, 50a, vierde lid, van de Wet op de omzetbelasting 1968» vervangen door: 50, achtste en elfde lid, 50a, vierde lid, van de Wet op de omzetbelasting 1968.

B.1. In **artikel 9**, eerste lid, aanhef, vervalt de zinsnede «- niet zijnde diensten bestaande in het ter beschikking stellen van personeel -».

B.2. In het eerste lid, onderdeel f, wordt «andere dan hiervoor genoemde instellingen van sociale aard, waarvan de prestaties zijn vrijgesteld op grond van artikel 11, eerste lid, letter f, van de wet» vervangen door: andere dan hiervoor genoemde personen of lichamen in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Stb. 1959, 301), die prestaties verrichten welke zijn vrijgesteld of waarvoor zij geen ondernemer zijn.

B.3. Het derde lid wordt vervangen door:

3. Het eerste lid geldt niet voor diensten bestaande in het ter beschikking stellen van personeel en andere door Onze Minister in verband met het voorkomen van een ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen aan te wijzen diensten.

C. In **artikel 24a**, eerste lid, wordt «de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Stb. 1959, 301)» vervangen door: de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

D. In **artikel 25**, eerste lid, wordt «artikel 50, vierde lid, van de wet» vervangen door: artikel 50, zevende lid, van de wet.

ARTIKEL II

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, vierde lid jo derde lid, onder b van de Wet op de Raad van State.

¹ Laatste gewijzigd bij Koninklijk besluit van 9 april 1987, Stb. 158.

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 april 1988 en werkt wat artikel I, onderdelen A en D, betreft terug tot en met 1 januari 1988.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 16 maart 1988

Beatrix

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning

Uitgegeven de vierentwintigste maart 1988

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

In artikel 11, eerste lid, onderdeel u, van de Wet op de omzetbelasting 1968 (Stb. 329) – hierna de wet – is de mogelijkheid opgenomen bij algemene maatregel van bestuur de diensten vrij te stellen van zelfstandige groeperingen van personen of lichamen in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Stb. 1959, 301; hierna de AWR) welke personen of lichamen prestaties verrichten welke zijn vrijgesteld of waarvoor zij geen ondernemer zijn, voor zover de diensten worden verleend aan hun leden. Voorwaarden hierbij zijn dat de diensten van deze zogenoemde samenwerkingsverbanden rechtstreeks nodig zijn voor de prestaties van de leden, van de leden slechts terugbetaling wordt gevorderd van hun aandeel in de gezamenlijke uitgaven en er geen ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen optreedt.

Vorenstaande regeling is gebaseerd op het bepaalde in artikel 13, A, lid 1, sub f, van de zesde richtlijn betreffende de harmonisatie van de wetgeving der lid-staten inzake omzetbelasting (nr. 77/388/EEG, PbEG L 145 van 13 juni 1977, blz. 1; hierna de richtlijn). Zij is in de wet opgenomen bij de aanpassing per 1 januari 1979 van de wet aan deze richtlijn.

De uitwerking van de vrijstelling voor samenwerkingsverbanden is geschied in artikel 9 van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 (hierna het besluit). In het eerste lid van dit artikel zijn de diensten aangewezen waarvoor de vrijstelling van toepassing is. De aanwijzing beperkt zich thans tot diensten, voortvloeiende uit de samenwerking van in de sociale sfeer werkzame instellingen. Met name zijn aangewezen de diensten van samenwerkingsverbanden van ziekenfondsen, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, verplegings- en verzorgingsinstellingen en kruisverenigingen. Het gaat hier om samenwerkingsverbanden die vóór die aanwijzing reeds krachtens administratief voorschrift waren vrijgesteld. Voorts geldt de vrijstelling voor diensten van andere samenwerkingsverbanden van instellingen van sociale aard, voor zover deze instellingen zijn vrijgesteld op grond van de vrijstelling voor prestaties van sociale aard (artikel 11, eerste lid, onderdeel f, van de wet).

Een beperking van de vrijstelling voor diensten van uitsluitend genoemde samenwerkingsverbanden ligt evenwel niet besloten in de overeenkomstige vrijstellingsbepaling in de richtlijn. Deze bepaling behelst in principe een verplichte vrijstelling voor ieder samenwerkingsverband dat aan de voorwaarden voor de vrijstelling voldoet. Slechts gedurende een – overigens nog steeds geldende – overgangperiode hebben de Lid-Staten de vrijheid de toepassing van de vrijstelling te beperken (artikel 28, lid 3, sub a, juncto bijlage E, punt 3, van de richtlijn). Inmiddels hebben mij van diverse zijden (onder meer van de Stichting Centraal Informatiesysteem Schade) verzoeken bereikt om in overeenstemming met de vrijstellingsbepaling in de richtlijn het toepassingsgebied van de in het besluit opgenomen vrijstelling te verruimen. Gezien bovendien het feit dat veelal voor samenwerking wordt gekozen uit doelmatigheidsoverwegingen waarvoor het ontbreken van een algemene vrijstelling een rem kan betekenen, zie ik – mede in het licht van de richtlijn-bepaling – geen reden de vrijstelling te blijven beperken tot het huidige toepassingsgebied. Het onderhavige wijzigingsbesluit strekt dan ook primair ertoe het toepassingsgebied te verruimen tot ieder samenwerkingsverband dat voldoet aan de daartoe gestelde voorwaarden (Artikel I, onderdeel B.2).

Een van de voorwaarden voor de vrijstelling is dat deze niet mag leiden tot een ernstige verstoring van de concurrentieverhoudingen. In verband hiermee zijn bij de aanwijzing in artikel 9 van het besluit thans enige diensten nadrukkelijk van de vrijstelling uitgezonderd, zowel in het algemeen (het ter beschikking stellen van personeel), als voor individuele

categorieën van samenwerkingsverbanden (hoofdzakelijk bepaalde administratieve werkzaamheden). In het verlengde van de verruiming van de vrijstelling tot alle daarvoor in aanmerking komende samenwerkingsverbanden, beoogt het wijzigingsbesluit tevens in zijn algemeenheid de mogelijkheid te openen ter voorkoming van een ernstige verstoring van de concurrentieverhoudingen ook andere diensten van de vrijstelling uit te zonderen (Artikel I, onderdelen B.1 en B.3).

De budgettaire gevolgen van het wijzigingsbesluit zijn – PM.

Deregulering

Het wijzigingsbesluit is gezien op de criteria uit de beknopte vragenlijst die is opgenomen in de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur van de Minister-President d.d. 16 januari 1985 (Stcrt. 18). De strekking van het wijzigingsbesluit is hiervoor reeds aangegeven. Het heeft geen samenhang met andere bestaande of in voorbereiding zijnde niet fiscale regelingen. Voor de uitvoering ervan worden geen nieuwe organen of bestuursinstrumenten in het leven geroepen. Afgezien van de wijziging in de btw-heffing heeft het wijzigingsbesluit geen gevolgen voor het bedrijfsleven. Voor de taak van de belastingdienst en de lasten voor particulieren heeft het wijzigingsbesluit geen betekenis. Er zullen geen personele gevolgen zijn voor de overheid en voor de belastingplichtigen. Gelet op de aard van het wijzigingsbesluit verwacht ik evenmin gevolgen voor de werkdruk van het justitiële apparaat.

Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I, onderdelen A en D. De in deze onderdelen aangebrachte wijzigingen in het besluit zijn van redactionele aard. Zij houden verband met de vernummering van het derde tot en met het tiende lid van artikel 50 van de Wet op de omzetbelasting 1968 bij de wet van 18 december 1987 (Stb. 580) tot aanvulling van het begrip personenauto voor de heffing van de bijzondere verbruiksbelasting van personenauto's en dienovereenkomstige wijziging van de motorrijtuigenbelasting en de inkomstenbelasting.

ARTIKEL I, onderdeel B.2. De in dit onderdeel vervatte wijziging van artikel 9, eerste lid, onderdeel f, van het besluit behelst de verruiming van de vrijstelling tot ieder samenwerkingsverband dat voldoet aan de voorwaarden voor vrijstelling. Tot nog toe gold deze bepaling slechts voor samenwerkingsverbanden van instellingen, waarvoor ingevolge hun sociale aard vrijstelling is verleend op de voet van artikel 11, eerste lid, onderdeel f, van de wet. Door de onderhavige wijziging geldt de vrijstelling thans ook direct van rechtswege voor samenwerkingsverbanden van op andere dan ingevolge hun sociale aard vrijgestelde ondernemers en voor samenwerkingsverbanden van personen of lichamen in de zin van de AWR die prestaties verrichten waarvoor zij geen ondernemer zijn. Aan deze algemene opzet is de voorkeur gegeven boven één waarbij de diensten van afzonderlijke samenwerkingsverbanden moeten worden aangewezen. Daardoor wordt voorkomen dat het besluit telkenmale zou dienen te worden gewijzigd.

De in artikel 9, eerste lid, onderdeel f, voor bepaalde samenwerkingsverbanden opgenomen uitzonderingen op de vrijstelling – het verzorgen van de loon- en salarisadministratie, de financiële administratie en de grootboekadministratie – ondergaan geen verandering.

ARTIKEL I, onderdelen B.1 en B.3. De in deze onderdelen opgenomen wijzigingen van artikel 9, eerste en derde lid, van het besluit vloeien voort uit het in het derde lid opnemen van de bevoegdheid bij ministeriële regeling bepaalde diensten van de vrijstelling te kunnen uitzonderen ter voorkoming van een ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen.

Tot dusverre bevatte deze bevoegdheid de – niet gebruikte – mogelijkheid nadere regelen te geven inzake de toepassing van de vrijstelling.

Het ligt thans in de bedoeling van de nieuwe delegatiebevoegdheid gebruik te maken voor diensten op het gebied van de automatisering. Op dit laatste gebied komt het meer en meer voor dat naast commerciële ondernemers ook samenwerkingsverbanden actief zijn. De desbetreffende diensten zullen derhalve in hun algemeenheid van de vrijstelling worden uitgezonderd.

Uit een oogpunt van wetssystematiek zijn de in artikel 9, eerste lid, aanhef, van de vrijstelling uitgezonderde diensten die bestaan in het ter beschikking stellen van personeel, overgebracht naar het derde lid van dat artikel.

ARTIKEL I, onderdeel C. Deze wijziging bevat een redactionele aanpassing, die nodig is omdat de Algemene wet inzake rijksbelastingen thans ook in artikel 9, eerste lid, onderdeel f, van het besluit wordt genoemd.

ARTIKEL II. Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning